

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

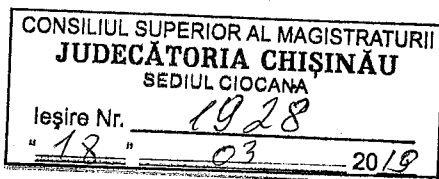
*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție și în materie contravențională*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, Mihail Sadoveanu street, nr. 24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge and in contraventional matters*

*Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28*

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) a examinat plângerea avocatului Gheorghe Malic în interesele petiționarului Pruteanu Oleg, înaintată în baza art. 313 CPP al RM.

Astfel, în adresa dumneavoastră se expediază încheierea 06 februarie 2019 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

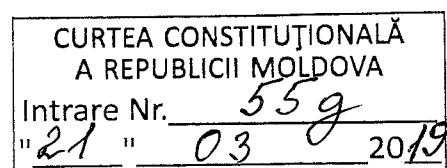
În caz că pentru examinare va fi necesar dosarul, acesta la solicitare va fi expedit în adresa dumneavoastră.

Anexă :

- încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 06 februarie 2019 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.
- Cererea avocatului Gheorghe Malic
- Sesizarea avocatului Gheorghe Malic

Judecătorul

Sergiu Ciobanu

UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Biroul asociat de avocați "Pro Dreptate"

Chișinău, str. Șciusev, 41 „B”, ☎ 0-22-28-23-76, 📠 GSM 0-691-83-702

” 28 ” 04 _____ 2019

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

SESIZARE

în baza art.135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Pruteanu Oleg Gheorghii.
2. Adresa de domiciliu, mun. Chișinău, str. Academician Natalia Gheorghiu, 30 ap.32, la moment deja 14 luni detinut în IP-13 din mun. Chisinau
3. Numele și prenumele reprezentantului: avocatul Gheorghe Malic.
4. Ocupația reprezentantului - Avocat
5. Adresa reprezentantului pentru corespondență: mun. Chișinău, str. Șciusev, 41 „B”.
6. 📠 GSM 0-691-83-702, e-mail: gmal64@mail.ru.

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității, în sensul corespunderii cu articolele 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova:

- a sintagmei ”persoană care a efectuat urmărirea penală” din art. 67 alin. (5) pct. 5) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699);

- a sintagmei ”procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea unor circumstanțe ce exclud participarea lui în această calitate” din art. 67 alin. (6) pct. 3) Cod procedură penală;

- a alineatului (4) art. 72 din Codul de procedură penală, mai cu seama în partea ce ține, că hotărîrea de înlăturare a avocatului, ales de persoana pe care o apără, la care insistă invinuitul, ca și în speță, eventual ar putea fi *adoptată la inițiativa proprie, de către procuror sau, de către o instanță*, și această hotărîre, **nu ar fi susceptibilă de a fi atacată**, deși sub aspectul priorității dreptului la apărare, conceptual, această normă nu ar putea fi aplicată în cazul în care se pretinde a adopta o hotărîre de înlăturare a avocatului, ales de persoana pe care o apără, de către procuror sau de instanță, cînd nu este o cerere a beneficiarului, sau cel puțin, acesta nu exprimă acordul și nu i-a suspendat împuternicirile avocatului, și deopotrivă, doar în caz contrar, o astfel de hotărîre, nu ar fi **susceptibilă de a fi atacată**, pe cale procesuală, inclusiv în fața judecătorului de instrucție, după caz, cu recurs, dacă a fost adoptată nemijlocit de instanță, în exclusivitate **doar la solicitarea** persoanei pe care o apără **avocatul**;

- a prevederilor articolelor 52, 53¹ și 67, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară, condițiile și temeiul de înlăturare de la participarea în cauza penală a avocatului ales de invinuit, în condițiile în care acesta insistă la avocatul vizat, inclusiv în legătură cu constatarea unor preținse circumstanțe (care anune?-n.m.) ce eventual ar exclude participarea avocatului în calitate de apărător al persoanei, de altfel, normele contestate **nu specifica expres, clar și previzibil**, care ar fi motivele și împrejurările eshaustive, ca și garanții contra arbitrarului, ce ar constitui un pretins astfel de temei, precum **nu asigură** libertatea apărării și voința persoanei ale cărei drepturi și interese le apără avocatul vizat, chiar și dacă aceste omisiuni provoacă încălcarea procesului echitabil și a egalității armelor, pentru că conform practicii deja instaurate, o astfel de decizie se adoptă la latitudinea personală a procurorului care efectuează sau conduce urmărirea penală, în timp ce normele contestate, nu prevăd, nici care ar fi scopul urmărit și proportionalitatea acestei măsuri adoptate de către sau la cerința părții acuzării, după caz, decizia de înlăturare a avocatului sau, deși nu este consimțită de beneficiar, legea nu-i acordă **nici o cale efectivă de atac**.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

1. **În fapt**, în procedura judecătorească Chisinau, sediul Centru, judecător de instrucție, dl Sergiu Ciobanu se află cererea avocatului Gheorghe Malic, în interesele cet. Pruteanu Oleg, asupra ordonanței procurorului din data de 24 octombrie 2018 de înlăturare a avocatului din cauza penală nr. 2014790278, pornită la 31 decembrie 2014, inclusiv de învinuire a cet. Pruteanu Oleg.

1.1. În cadrul urmăririi penale în aceasta cauza penală, care se efectuează de un grup de procurori, ofiteri de urmărire penală și ofiteri de investigații, condus de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Lilian Bacalîm, învinuitul Pruteanu Oleg, este arestat, pe o perioadă mai mare de 14 luni și se detine în penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău.

1.2. De altfel, urmărirea penală în privința învinuitului, neîntrerupt se desfășoară mai bine de 2 ani, deși învinuirea ia fost pusă în vedere, doar peste un an și jumătate, după ce acesta și mai mulți membri ai familiei lui, erau vizati în diferite măsuri speciale de investigații, interceptări și filaje, fapt care denota și expirarea a 3 luni de la "recunoașterea de drept" în calitate de banuit, însă pentru a inventa "posibilitatea", aparent legală de menținere a învinuitului sub arest pe o perioadă mai mare de 12 luni, procurorii de caz au inventat un sir de modalități de înlăturare a subsemnatului, avocatului Gheorghe Malic, care sa soldat cu emiterea la 24 octombrie 2018 de către dl Lilian Bacalîm, procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a ordonanței vadit ilegale și abuzive susținute de conducerea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, de înlăturare a avocatului Gheorghe Malic, ales de către învinuitul Pruteanu Oleg.

1.3. Ordonanța în cauza fiind vadit ilegală, pentru a fi anulată imediat deoarece în continuare, grav afectează dreptul la apărare, a fost atacată Procurorului General, apoi judecătorului de instrucție, prin urmare, pentru a soluționa problemele abordate, judecătorul de instrucție urmează să aplice normele legale contestate, **fapt care denotă** necesitatea soluționării pretenției incertitudinii privind constituționalitatea acestor norme de procedură penală.

IV. EXPUNEREA PRETENȘIEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIGINUL ACESTOR AFIRMAȚII

2. În esență, mai întâi de toate **logic** apare întrebarea, cui încurcă avocatul Gheorghe Malic, **care-i temeiul legal și scopul**, dar și proportionalitatea măsurii, or trecem în **evidență necesitatea curmării acțiunilor abuzive** ale Procuraturii, care în virtutea neclarității legii, a inventat pretenșul temei de înlăturare a avocatului Gheorghe Malic, ales de către inculpat, care **în principiu nu poate fi înlăturat din proces**, cu atât mai mult ca nu persista nici o pretenșă ipoteză din cele inventate și abordate de către procuror, or în susținerea celor relatate pornim de la principiul **legalității** procesului penal, proclamat în articolul 7 Cod procedură penală, care imperativ stipulează *că procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Moldova este parte, cu prevederile Constituției și ale Codului de procedură penală, ceea ce înseamnă că și activitatea organelor represive, inclusiv a procurorului, după caz și a instanței de judecată, urmează a fi desfășurată în strictă conformitate cu principiile și normele dreptului internațional, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale Codului de procedură penală.*

2.1. De altfel, principiul **legalității** stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 Convenție în coroborare cu Preambulul Convenției. Prin urmare, prezintă interes în ce măsură au fost și vor fi respectate prevederile legale la îndeplinirea actelor procedurale contestate.

2.2. Din aceste considerente, argumentarea prezentei cereri are loc inclusiv prin prisma Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (Convenție), or în conformitate cu art. 4 alin. (2) din Constituție, Hotărârea Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999 și Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 17 din 19.06.2000, Convenția face parte din sistemul legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca și orice altă lege **cu excepția că, Convenția are prioritate față de restul legilor care îi contravin.**

2.3. Altfel spus, nimeni nu poate fi limitat de drepturile și libertățile sale, fără o cauză publică, pentru că conform alineatelor (1) și (2) art. 4 din Constituție, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte, iar pentru a priva, sau limita o persoană de drepturile

sau libertățile fundamentale ale omului este importantă o **serie de condiții, care urmează a fi respectate în sens strict, ne fiind pasibila o interpretare extensiv defavorabilă, fiind necesar ca limitarea să fie prevăzută de lege și proporțională** garanțiilor acordate de art. 54 din Constituție, or sub aspectul principiului contradictorialității și echității, problema vizată ar putea fi soluționată, doar **dacă legea ar reglementa această procedură în anumite condiții restrinse și doar de către un judecător, altul, decît cel care judeca cauza în fond, cu atît mai mult**, nu procurorul, ceva analogic cu procedura de examinare a cererii de recuzare a judecătorului/completului, ce judeca cauza.

3. Altfel spus, trecem în evidență că conform conceptului procesual penal și în virtutea principiilor și standardelor internaționale privind importanța asigurării dreptului la apărare, prioritar anume de către avocatul ales de persoana vizată, ne fiind proporțională, posibilă și justificată ingerința statului prin, înlăturarea imprevizibilă a avocatului ales, cu atît mai mult, că nici procurorul, ca și parte în proces, în virtutea prevederilor **imperative și exhaustive** a art. 52-53¹ Cod procedura penală, și nici instanța **nu au dreptul procesual de a** înlătura avocatul ales din proces, contrariul, mai cu seamă, în condițiile neclarității legii, constituie o imixtiune abuzivă în exercitarea dreptului la apărare, ce grav limitează libertatea părții apărării, or **în exercitarea profesiei sale, avocatul nu poate fi supusă nici unei restricții**, presiuni, constrângeri fie intimidări din partea autorităților sau instituțiilor publice, mai cu seama din partea oponentului său procesual, care astfel obține rivalitate, iar instanța care examinează fondul cauzei, admitînd o astfel de ingerință arbitrară, denota partinire.

3.1. Mai mult ca atît, în speță nici formal nu persista nici o pretinsa ipoteză din cele inventate și abordate de către procuror, or conform legii, "urmarirea penală" se **efectuează doar de către ofițeri de urmărire penală** anume **desemnați**, în cauzele penale concrete, pe cînd, avocatul Gheorghe Malic cînd detinea funcția de șef al DGUP, nu **a** fost desemnat **nici în** una din cauzele penale, pentru **a efectua și nici nu am efectuat** urmarirea penală, în speță, urmarirea penală **a fost realizată doar** de către **ofițerul de urmărire penală**, dl Radu Grosu, anume desemnat de către **șeful lui nemijlocit**, dl Igor Pulbere, aceasta **rezulta chiar din ordonanțele** anexate de către procuror.

3.2. În primul rînd, **libertatea și independența avocatului sunt garantate de lege, or în cauza Sialkowska vs Poland (cererea nr. 8932/05, paragrafele 111 și 112)**, CtEDO a arătat că **independența profesiei de avocat este esențială pentru o funcționare efectivă și corectă a justiției penale**. La analiza responsabilității Statului pentru actele avocaților numiți în cadrul serviciului de asistență juridică, Curtea a ținut cont de **garanțiile de independență ale profesiei de avocat**. În acest context, Curtea a considerat că **nu este rolul statului să oblige un avocat de a institui orice acțiune în justiție ...** contrar opiniei sale cu privire la perspectivele de reușită ale unei astfel de acțiuni sau remediu. Este în natura firească a lucrurilor că astfel de puteri **ale statului ar fi în detrimentul rolului esențial al unei profesii juridice independente într-o societate democratică, care se bazează pe încredere între avocați și clienții lor**. Curtea a subliniat că este responsabilitatea **statului de a asigura un echilibru necesar între, pe de o parte, dreptul oricărei persoane de a se bucura efectiv de acces la justiție și independența profesiei de avocat, pe de altă parte**.

3.3. Deci, Onorată instanță, este important ca legea procesuală, să asigure, cit respectarea dreptului la apărare, atît și echilibrul procesual, ne fiind pasibilă că o parte a procesului să poată inventa imprevizibil înlăturarea concurentului procesual, pentru că adoptînd ordonanța cu pricina, procurorul **deja chiar și formal a încălcat principiul egalității armelor și a admis ingerință în libertatea și independența activității** profesionale de avocat și în realizarea dreptului la apărare a clientului său, or în cauza Lanz vs Austria cererea nr. 24430/94, CtEDO a arătat **ca supravegherea de către autorități a contractelor dintre acuzat și avocatul sau constituie o ingerință importantă în dreptul la apărare, ce nu poate fi justificată decît pentru motive de o importanță deosebită**, or poziția procurorului este una contradictorie, și acest fapt rezultă din **atitudinea preconcepută și tendențioasă a acuzatorului de stat în lipsa unor fapte concrete, sub pretextul unor pretinse formalități, interpretînd circumstanțele factice și prevederile legale extensiv defavorabil și în alt sens, decît în spiritul principiilor unanim recunoscute, implicit în detrimentul asigurării dreptului la apărare efectivă și concretă**.

3.4. De altfel, cu referire la principiul egalității armelor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica stabilă, inclusiv în Hotărârea din 27 octombrie 1993, pronunțată în *Cauza Dombo Beheer BV împotriva Olandei*, a statuat în sensul că fiecare parte la un proces trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a-și expune cauza în fața instanței, inclusiv în ceea ce privește probele, în condiții care **să nu o dezavantajeze în mod semnificativ în raport cu partea adversă**. Principiul egalității armelor — unul din elementele noțiunii mai largi de proces echitabil și componentă importantă a unei apărări efective într-un proces cu caracter judiciar

— impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu „adversarul” ei. Așadar, principiul egalității armelor semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces (*Hotărârea din 23 octombrie 1996, pronunțată în Cauza Ankerl împotriva Elveției, paragraful 38*).

3.5. În aceasta ordine de idei mentionam ca ordonanta procurorului vine sa ingradeasca citeva valori sociale, juridice si procesuale, precum dreptul la aparare, la muncă și dreptul de proprietate, fiind **enigmatic si retoric, care ar fi scopul urmarit de procuror si care ar fi proportionalitatea pretinselor restrictii, în raport cu eventualul scop, care nici nu se identifica.**

3.6. Referitor la dreptul la apărare, inculpatul Pruteanu Oleg și-a expus doleanța sa și atitudinea negativă față de inițiativa procurorului și ordonanța de înlăturare a avocatului.

3.7. Pe lângă aceasta pretinsa ordonanța de înlăturare a avocatului, implicite legea care este imprevizibilă, afectează și alte valori constituționale, precum libertatea profesiei și dreptul la muncă, și dreptul de proprietate, or avocatul are cu învinuitul Pruteanu Oleg un contract de asistentă juridică, care **nu este gratis**, ci urmează a se remunera ținând cont de complexitatea cazului, abuzurile și riscurile, cărora sunt expuși avocații, iar urmare a înlăturării avocatului de la îndeplinirea prevederilor contractuale, acesta va rata venitul corespunzător, pe de altă parte, **nu va avea posibilitatea de a-și îndeplini obligațiile** contractuale, ne fiind exclus ca clientul i-i va înainta pretenții și i-i va cere despăgubiri, respectiv, este necesar **a intelege, că în final anume statul o sa poarte și raspundere** materială pentru o eventuală înlăturare, fiind evident caracterul ilegal și abuziv al acesteia.

3.8. Cu alte cuvinte, contractul și relațiile pecuniare între părți denotă prezenta unui **bun în sensul articolului 46** din Constituția Republicii Moldova, art.1 din Primul Protocol Adițional la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, pe care statul Republica Moldova, s-a obligat să le respecte, or prin înlăturarea avocatului de la exercitarea obligațiilor contractuale și privarea de veniturile ce urmează a-i fi achitate, expres se încalcă și dreptul de proprietate asupra bunului, numit dreptul de a utiliza munca, ca produs de venituri.

4. În speță reiteram că nici formal nu persista vre-un temei faptic care ar justifica cele invocate de către procuror, că pe timpuri, **seful DGUP, în persoana colonelului de poliție, Gheorghe Malic, avea atribuții privind controlul activității procesuale desfășurate în cauzele penale din gestiunea ofițerilor de urmărire penală din subdiviziunile IGP din întreaga țară, în special din cadrul DGUP a IGP a MAI, oricum acesta era doar un drept, și în aceste cauze, nu a realizat o astfel de activitate,** și chiar dacă ar fi realizat, aceasta activitate **nu este** la propriu nici pe departe **”efectuarea urmăririi penale”**, or, colonelului de poliție, Gheorghe Malic, nu fost persoana, **care a efectuat urmărirea penală, chiar și dacă pe timpul** acela s-au cercetat infracțiuni, care sunt incriminate lui Pruteanu Oleg, în realitate, **scopul urmarit este cu totul altul, de a nivela rezistența apărării, respectiv, prima sarcina a instantei este de a stabili dacă acest scop-restrictie este prevăzut de lege și dacă este strict necesar într-o societate democratică, după noi este evident contrariul, pentru ca chiar dacă ar fi fost așa cum susține procurorul, oricum aceasta, conform legii, nu trage sancțiunea** și consecința, de privare de dreptul de a participa în acest proces în calitate de apărător, **aceasta pretinsa incompatibilitate, ne fiind prevăzută expres de lege, nu se sancționează cu „înlăturarea din proces”,** or înlăturarea din proces a avocatului ales, **este o sancțiune prea aspră,** ce poate fi aplicată **doar în condițiile legale, dar și ar trebui să urmărească și un scop mai major, care nu se identifica.**

4.1. Contrar celor relatate, constatăm că în speță, normele legale contestate, prin neclaritate și imprevizibilitatea sa, deja au stimulat procurorul la emiterea Ordonanței menționate, deși pretinsa limitare, nici cum nu este **încadrată în garanțiile acordate de articolului 54 din Constituție,** pretinsa **cauză de utilitate publică,** adică înlăturarea avocatului, fiind inventată, pe lângă faptul că expres nu este **prevăzută de lege, ea cu atât mai mult, nu** corespunde **normelor unanim recunoscute** ale dreptului internațional **și nu este imperativ** necesară întru apărarea valorilor Constituționale, or dacă ne referim la procedură, atunci procurorul **nu are nici dreptul și nici temei pentru a cere** limitarea drepturilor menționate, ca și procedura, ceea ce, în virtutea jurisprudenței CtEDO impune a se asigura elementarele reguli ale unui proces echitabil, fiind evident că controlul **judiciar nu poate fi formal, teoretic și iluzoriu,** așa cum deja a avut loc în speță.

4.2. Dacă revenim la ordonanța adoptată în virtutea neclarității și imprevizibilității legii contestate, faptul că pînă la 29 iunie 2015, Gheorghe Malic a deținut funcția de șef al Direcției generale

urmărire penală a Inspectoratului General al Poliției nu constituie temei de ”înlăturare” a acestuia de la îndeplinirea obligațiilor procesuale și contractuale de acordare a asistenței juridice lui Pruteanu Oleg, prin toate mijloacele și metodele ne interzise de lege, or conform art. 253 alin. (2) din Codul de procedură penală ”Organele de urmărire penală sînt organizate în structuri centrale și structuri teritoriale și sînt **reprezentate de ofițeri de urmărire penală** anume desemnați în cadrul instituțiilor menționate în alin. (1) și **subordonați organizațional** conducătorului instituției respective”.

4.3. Totodată, procurorul a rupt din context prevederile alienatelor (1) și (3) din același articol, conform cărora, urmărirea **penală se efectuează DOAR de către procuror** și de către organele constituite conform legii, care sunt **reprezentate de ofițeri de urmărire penală** anume desemnați... Ofițerii de urmărire penală sînt **independenți, se supun legii și indicațiilor scrise ale procurorului**, or referindu-se la art. 253 alin. (2) din Codul de procedură penală, procurorul nu a ținut cont că potrivit acestei norme, ofițerii **de urmărire penală** anume desemnați pentru a efectua urmărirea penală, sunt **subordonați DOAR organizațional** conducătorului instituției respective, rezultînd concluzia, ca în cadrul procesului penal, **ofițerii de urmărire penală** anume desemnați pentru a efectua urmărirea penală, sunt **subordonați DOAR organizațional** inclusiv sefului DGUP.

4.4. Aceiași concluzie evidentă rezulta și din art. 9 a Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală, că ofițerul de urmărire penală se **subordonează DOAR organizatoric conducătorului** instituției în cadrul căreia este constituit organul de urmărire penală și conducătorului de subdiviziune teritorială, în măsura în care **nu afectează exercitarea atribuțiilor sale procesuale**. Conducătorul instituției în cadrul căreia este constituit organul de urmărire penală, inclusiv seful DGUP, și conducătorul subdiviziunii teritoriale sînt **obligați să întreprindă măsuri de asigurare a ofițerului de urmărire penală cu mijloace tehnico-materiale necesare activității lui operative, exercitării atribuțiilor ce îi revin, să contribuie la completarea funcțiilor de ofițeri de urmărire penală și la asigurarea perfecționării profesionale și ridicării prestigiului activității lor**.

4.5. În speță, pe cînd, avocatul Gheorghe Malic detinea funcția de șef al DGUP, el **nu a** fost desemnat **nici în** una din cauzele penale, pentru **a efectua și nici nu a efectuat** urmărirea penală, or urmărirea penală **a fost realizată doar** de către **ofițerul de urmărire penală**, dl Radu Grosu, anume desemnat de către **seful lui nemijlocit**, dl Igor Pulbere, în timp ce șeful DGUP, **fiind conducător al** instituției în cadrul căreia era constituit organul de urmărire penală **avea DOAR atribuții organizatorice și DOAR, în măsura în care nu afecta exercitarea atribuțiilor procesuale ale ofițerului de urmărire penală**, dl Radu Grosu.

4.6. În pretinsa ordonanță emisă cu încălcarea imprevizibilă a limitelor competenței procesuale a procurorului se susține, că potrivit prevederilor art. 67 alin. (5) pct. 5) din Codul de procedură penală ”(5) Apărătorul nu este în drept să-și asume această funcție și nu poate fi desemnat în această calitate de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat în cazul în care: 5) a participat mai înainte în această cauză în calitate de judecător, procuror, **persoană care a efectuat urmărirea penală**, expert, specialist, interpret, traducător, martor.

4.7. Totodată procurorul face referire și la prevederile art. 67 alin. (6) pct. 3) din **Codul de procedură penală**, conform cărora, *apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă, procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea unor circumstanțe ce exclud participarea lui în această calitate ...*

5. În așa mod constatăm că în speță nu sunt careva **circumstanțe ce ar exclude participarea** avocatului Gheorghe Malic în calitate de apărător în interesele cet. Pruteanu Oleg, iar ceea ce **inventează** partea acuzării, **nu este altceva decît o imixtiune grava**, cît în activitatea părții apărării, atît și în dreptul la apărare a inculpatului, **fiind și o încercare de a falsifica** lucrurile și în continuare.

5.1. Ba mai mult, desi art. 67 alin. (6) pct. 3) din **Codul de procedură penală**, prevede că apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă, procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea **unor circumstanțe ce exclud participarea** lui în această calitate, **însa legea nu prevede care sunt aceste ”unor circumstanțe ce exclud participarea”, precum nu prevede nici o procedura și condiții clare, și nici dreptul** procurorului și a instanței de a dispune și în ce mod, înlătura avocatul de la participarea în cauză, fie și în legătură cu constatarea **unor eventuale circumstanțe ce exclud participarea** în această calitate, respectiv legea **nu este previzibilă și nu conține garanții contra arbitrariului**.

5.2. În aceasta privință, mai trec în evidență, că art. 72 alin. (1) din Codul de procedură penală, prevede circumstanțe eshaustive ce **exclud participarea** unui avocat în calitate de apărător, în particular, pct. 2) liter a), prevede că ar fi scurt, pe doi, ca apărătorul **nu are dreptul să participe** la procesul penal dacă el a participat în această cauză în calitate de persoană care a efectuat urmărirea penală, nu la general, persoana care eventual putea să controleze careva activități procesuale, **deși eu nici aceasta nu am exercitat în aceste cauze, ci îngust și la concret, doar** dacă a participat în această cauză în calitate de persoană care a "efectuat urmărirea penală", or important este a face distincție între a "efectua urmărirea penală" într-o cauză penală concretă și alte atribuții, inclusiv organizatorice, funcționale și administrative, care nu sunt procesuale, fiind în sfera **dirijării și organizării** activității DGUP și organelor de urmărire penală subordonate, ce se referă la funcții de a conduce organizarea în ansamblu (nu la concret-n.m.) a activității DGUP, a coordona activitatea procesuală în ansamblu (nu la concret-n.m.) a organelor de urmărire penală.

5.3. Tot aici se impune a trece în evidență, că conform ierarhiei personalului DGUP a IGP, între ofiterii de urmărire penală, care în exclusivitate au atribuții prevăzute de Codul de procedură penală, de a efectua urmărirea penală și șeful DGUP, pe lângă șefii de secții, mai erau și șefii Direcțiilor, care potrivit pct. 29 și 30 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea DGUP, aprobat prin Ordinul MAI nr. 349 din „11” noiembrie 2013, organizau, coordonau și verificau activitatea, însă iarăși nu nemijlocit a ofiterilor de urmărire penală, ci în ansamblu, a Secțiilor urmărire penală, dar principalul, **activitatea de urmărire penală se exercita doar** de către ofiterii de urmărire penală, care conform legii sunt independenți și se subordonează doar legii și indicațiilor scrise ale procurorilor și nu ale șefilor săi.

6. Dacă revenim la posibilitatea înlăturării avocatului, pentru a lichida discordia, se impune a porni de la un început logico-legal, că ideea inițială a Legislatorului, a fost ca art. 67 din Codul de procedură penală reglementează instituite ce se referă la avocatul ales prin contract, pe cînd articolele 70 și 72 din același cod, SE REFERĂ în exclusivitate doar la avocatul, desemnat de stat...

6.1. Acesta a fost începutul conceptual și logica legislatorului, aparent fiind anumite norme ce s-ar contrapune, în realitate aferente la avocați diferiți, într-un caz, cel ales, și în altul cel garantat de stat, așa a fost pînă la introducerea alin. (3¹) în art. 67, și alte modificări care nu se încadrează în sistem și conceptul inițial al Codului de procedură penală, fiind întoarse lucrurile peste cap.

6.2. Doar de aici deducem, că logica inițială a legislatorului, care se mai păstrează și acum, este ca avocatul ales **NU se înlătură de cineva**, el poate fi "înlăturat", mai corect încetat sau suspendat în imputerniciri **doar de către** persoana, cu care are contract.

6.3. În acest sens, pentru a înceta participarea în cauză a Apărătorului ales, nu trebuie o oarecare cerere a persoanei apărute, nu trebuie o oarecare "hotărîre respectivă" a procurorului sau a instanței, aici fiind posibile de aplicare prevederile alineatelor (2) și (4) art. 72 din Codul de procedură penală, deoarece potrivit pct. 1) alin. (6) art. 67 din Codul de procedură penală, Apărătorul (ales-n.m.) încetează participarea în cauză în această calitate dacă, persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat imputernicirile.

6.4. În așa mod concluzionăm că pentru a **înlătură** apărătorului ales, nu trebuie o oarecare cerere a persoanei apărute, nu trebuie o oarecare "hotărîre respectivă" a procurorului sau a instanței, ci potrivit pct. 1) alin. (6) art. 67 din Codul de procedură penală, este suficient ca aceasta persoană să declare că a reziliat contractul cu avocatul ales, sau i-a suspendat imputernicirile, or se **menționează că și practica CtEDO** în aceeași privință este destul de drastică, pentru că cînd este vorba de avocatul ales, acesta poate fi și pasiv, **nu este rolul statului să oblige un avocat de a institui orice acțiune în justiție ... contrar opiniei sale cu privire la perspectivele de reușită ale unei astfel de acțiuni sau remediu, or exercitarea efectivă a apărării este responsabilitatea persoanei acuzate și a avocatul său, fără ca autoritățile naționale competente să intervină în exercitarea apărării, însă totuși art. 6 § 3 lit. c) obligă autoritățile naționale competente să intervină ÎNSĂ DOAR atunci cînd carențele apărării efectuate sunt evidente sau instanțele sunt informate în mod suficient cu privire la aceste carențe într-o altă manieră (Kamasinski c. Austriei, Czekalla c. Portugaliei, Sannino și Hermi c. Italiei).**

6.5. Toate aceste libertăți se referă mai mult la avocatul ales de inculpat, pe cînd avocatul desemnat de stat, aici pasivitatea și omisiunile sunt sancționate prin constatarea încălcării dreptului la apărare, mai gravă fiind situația cînd se înlătură un avocat ales, și în loc se impune unul de stat, or Standardele internaționale, tin cont și de aceste deziderate și axiome incontestabile, deși sunt cazuri în care, inclusiv în spetă, persoanei i se fortează un avocat din oficiu, în care pretinsul client nu are încredere, ca urmare flagrant se încalcă principiul stabilit de alin. (1) pct. 1) art. 70 Cod procedură penală, precum și dreptul la apărare, ca și institutul de drept internațional și drept indispensabil omului.

6.6. De altfel, din conceptul legal rezultă diferența, în cazul avocatului desemnat la solicitarea altor persoane (altele decât bănuitul, învinuitul, inculpatul, reprezentantul legal al acestuia, inclusiv instanța de judecată, OUP sau procuror-n.m.), **este necesar consimțământul persoanei apărute**. Pe cînd la intrarea în proces a avocatului ales, acesta deja are consimțământul PREALABIL al persoanei apărute, prin încheierea contractului respectiv, în acest caz, nu se aplică institutul admiterii avocatului ales în proces de către instanța, OUP sau procuror, pentru că "admiterea" este una de drept, avocatul ales capătă calitatea de apărător din momentul în care **și-au asumat angajamentul de a apăra interesele persoanei în cauză**, urmînd **DOAR să anunțe despre** aceasta organul de urmărire penală sau instanța. Nu se cere voința sau admiterea în proces, ci **DOAR trebuie să anunțe, ca de drept el este apărătorul persoanei concrete și și-a asumat angajamentul de apărare**.

6.7. În așa mod constatăm, că cînd se referă la dreptul la apărare, se cere voința persoanei apărute, acesta fiind principiul de bază și ideea de la care logic lucrurile trebuie să înceapă, or dacă persoana și-a ales un avocat, acesta nu poate fi înlăturat atîta timp cît persoana aparată îl dorește, indiferent de ambițiile și presupunerile cuiva... Dacă avocatul ales nu poate participa la anumite acțiuni din careva considerente de timp și este necesară exercitarea careva acțiuni procedurale, care într-adevăr nu suferă amînire, să zicem, la **efectuarea unor acțiuni procesuale concrete, de urgență, imperativul executării** cărora a apărut spontan, momental, cum, reținerea și arestul persoanei, aducerea la cunoștință a ordonanței de învinuire, **atunci cînd nu pot fi planificate, în care trebuie să se intervină imediat, după ce a apărut necesitatea de a asigura participarea persoanei aparate, și a apărătorului sau, chiar și dacă acesta are avocatul sau ales, care însă nu poate veni, oricum acesta nu se înlătură, ci suplimentar**, doar pentru acțiunea procedurală, se desemnează și un alt avocat temporar, în condițiile legii, însă și acesta oricum trebuie să fie consimțit de persoana interesată, de altfel, este firesc că dacă acesta nu are încredere în avocatul concret, desemnat de stat, dreptul la apărare apriori se încalca din start, fiind firesc că beneficiarul nu poate să consulte tactica apărării cu o persoană, în care nu are încredere și nici nu poate avea cu el careva relații confidentiale.

6.8. Pe cale de consecință trecem în evidență că înlăturarea avocatului ales este imposibilă și afectează cît dreptul la apărare atît și procesul echitabil, de altfel, potrivit alin. (4) art. 24 Cod procedură penală, părțile în procesul penal **își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane, respectiv** "soarta" apărării și a avocatului ales de învinuit/inculpat, nu o poate decide instanța care judecă cazul.

7. În altă ordine de idei constatăm că alin. (5) pct. 5) și alin. (6) pct. 3) art. 67 din Codul de procedură penală nu sunt în coroborare între ele, precum și cu art. 52-53¹ Cod procedură penală, și alte norme ce determină drepturile procesuale, deoarece expres nici procurorul, nici acuzatorul de stat, precum nici instanța, **nu au dreptul procesual de a înlătura avocatul ales din proces**.

7.1. Aici să nu se confunde situația în care inițiator al înlăturării avocatului este persoana, drepturile căruia le apăra avocatul, cînd primul depune o cerere, ce în exclusivitate se soluționează în condițiile alin. (4) art. 72 din Codul de procedură penală, care exhaustiv se referă doar la cererea de înlăturare a apărătorului, depusă de către persoana aparată de avocat, care firesc se soluționează de către procuror sau de instanță, fiind evident că doar în acest caz, de o eventuală cerere, hotărîrea respectivă **nu este susceptibilă de a fi atacată**, aceasta pentru că așa este voința beneficiarului, și avocatul nu o poate contesta, precum nu poate pretinde a fi apărător, contrar voinței lui.

7.2. În aceasta privință mai trecem în evidență că Codul de procedură penală nu reglementează condiții previzibile și o procedură de înlăturare a avocatului, ales de învinuit, ne fiind specificat, cine decide vis-à-vis de această soluție și **cum de depășit voința persoanei vizate**, nu acordă careva garanții procesuale contra abuzului, **în lipsa legii, fiind evident** că acest gol nu poate fi completat de către procuror sau instanțele judiciare, fiind cunoscut principiul latin: "Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus", ceea ce înseamnă că: "unde legea nu distinge, **nici noi nu trebuie să distingem**", rezultînd că normele contestate suferă de calitate, imprevizibilitate și neclaritate.

7.3. Aceste norme nu respectă condițiile legalității, accesibilității și preciziei, ne fiind posibilă a fi opozabile tuturor subiectelor de drept, nu sunt nici corespunzătoare tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, implicit nu corespund dispozițiilor constituționale și nu sunt în concordanță cu cadrul juridic existent.

7.4. De altfel, în viziunea noastră, la elaborarea și adoptarea normelor legale **nu s-au** respectat mai multe principii din cele ce urmează, fiind imposibil a le respecta și la aplicarea acestora, or normele

vizate nu sunt coerente, consecvente și echilibrate cu reglementările concurente, nu se subordonează consecutivității, stabilității și predictabilității, în consecință nu sunt nici accesibile, respectiv, normele contestate sunt declarative, suferă de calitate, previzibilitate și claritate, la construcția lor fiind ignorate principiile vizate, tehnica legislativă, anumite reguli lingvistice și alte imperative, prevăzute de Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, rezultând că normele vizate afectează și principiile de drept, consfintite de articolele 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

8. În susținerea tezelor invocate mai evidențiem că statul de drept, trebuie să se fundamenteze pe principiul legalității, care stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 Convenție în coroborare cu Preambulul Convenției. Problema legalității procesului, inclusiv penal, a fost expusă în articolele 11, 12 și 24 a Avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), conform căruia, Hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, care ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc de asemenea cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești și ... felul cum vor fi soluționate cauzele care vor fi promovate în fața instanțelor, iar pentru a ajunge la o hotărâre de calitate, acceptată atât de justițiabil cât și de societate, este nevoie de o procedură clară, transparentă și conformă cu cerințele CEDO, pentru a se asigura că judecătorii sunt în măsură să le aplice prin hotărâri judecătorești de calitate.

8.1. Este de menționat că în Hotărârile sale, Curtea Constituțională a reținut că în virtuterea garanțiilor constituționale, cadrul legal național trebuie să fie compatibil cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene. Or, prin Hotărârea nr.55 din 14 octombrie 1999, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat, cu valoare de principiu, că „această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând, mai întâi, că organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională [...], sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional [...], acordând, în caz de neconcordanță, prioritate prevederilor internaționale”.

8.2. În Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 20.05.2013, Înalta Curte a menționat că, legalitatea, ca principiu de bază a statului de drept presupune conformitatea normei sau a actului de procedură privind edictarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.

8.3. Prin Hotărârea nr. 14 din 27.05.2014 (§§ 78-84), Înalta Curte a reținut că legea ... constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă.

79. În Raportul Comisiei de la Veneția privind preeminența dreptului (adoptat la cea de-a 86-a sesiune plenară, 25-26 martie 2011) s-a stabilit: „47. Parlamentul nu poate deroga de la drepturile fundamentale adoptând texte ambigue de legi. Cetățenii trebuie să se bucure de o protecție juridică esențială în fața statului și instituțiilor sale.”

80. Curtea menționează că, potrivit articolului 23 din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, făcând accesibile în acest sens toate legile.

81. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza Kokkinakis vs. Grecia din 25 mai 1993). ...Judecătorul poate să precizeze anumite elementele..., dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. vs. Regatul Unit din 7 mai 1982).

84. Formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.

8.4. Prin Hotărârea nr. 13 din 15.05.2015 (§§ 105-109), Înalta Curte a reiterat:

„105. ... că articolul 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile.

106. Curtea reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene: „O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă. [...] legea trebuie să fie accesibilă într-un

mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...]” (cauza Silver vs Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983).

107. Totodată, în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că: „[...] odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții [...]” (cauza Păduraru vs România, hotărârea din 1 decembrie 2005).

108. Curtea menționează că orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

109. Curtea reține că, prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.

9. O alta problema gravă sub aspectul art. 53 din Constituția Republicii Moldova, este ca în virtutea practicii procurorilor, cu referire la alin. (4) art. 72 din Codul de procedură penală, precum că orice hotărâre de înlăturare din procesul penal a apărătorului, **nu este susceptibilă de a fi atacată**, fiind neclar, dacă este vorba doar de cazul în care hotărârea respectivă, se adoptă în exclusivitate la cererea persoanei, drepturile careia le apără avocatul, sau ca și în speță, decatre procuror, sau chiar si la iniativa procurorului, astfel fiind afectat si dreptul la un recurs efectiv, or dupa finisarea procesului penal, nu mai este nici o rezonabilitate de restabilire a dreptului la apărare, fiind deja tirziu.

V. Prevederi relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

In baza hotărârii menționate, Curtea Constituțională a hotărât:

în sensul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.1 lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

-Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 13 5 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție.

V-I. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvîrșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

V-II. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,
 ...hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de **preeminență a dreptului**, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții:

articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a **cauzei sale**, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra **încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil**, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-a datorat unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

V-III. Prevederi relevante ale Codului de procedură penală

Articolul 2. Legea procesuală penală

(4) Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

”(1) *Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.*

(6) *Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.*

(8) *Hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sînt obligatorii pentru organele de urmărire penale, procurori și instanțele de judecată”.*

Articolul 52. Atribuțiile procurorului în cadrul urmăririi penale

(1) În cadrul urmăririi penale, procurorul, în limita competenței sale materiale și teritoriale: [...]

Articolul 67. Apărătorul

(1) Apărătorul este persoana care, pe parcursul procesului penal, reprezintă interesele bănuitului, învinuitului, inculpatului, îi acordă asistență juridică prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege. Apărătorul nu poate fi asimilat de către organele de stat și persoanele cu funcție

de răspundere cu persoana interesele căreia le apără și cu caracterul cauzei penale care se examinează cu participarea lui.

(2) În calitate de apărător în procesul penal pot participa:

1) avocatul;

2) alte persoane abilitate prin lege cu atribuții de apărător;

3) un avocat din străinătate în cazul în care acesta este asistat de o persoană indicată la pct.1).

(3) Persoanele indicate în alin.(2) capătă calitatea de apărător din momentul în care și-au asumat angajamentul de a apăra interesele persoanei în cauză cu consimțământul acesteia. Apărătorul, după ce și-a asumat angajamentul de a apăra, trebuie să anunțe despre aceasta organul de urmărire penală sau instanța.

(3¹) Avocatul care acordă asistență juridică garantată de stat dobândește calitatea de apărător în momentul în care coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat emite decizie privind acordarea asistenței juridice calificate. Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate se aduce la cunoștință, după caz, solicitantului, organului de urmărire penală sau instanței de judecată.

(4) Avocatul care acordă asistență juridică bănuیتului sau învinuitului la reținere sau arestare se consideră apărătorul lor pe această perioadă de timp și cu consimțământul lor el poate continua participarea în calitate de apărător pînă la terminarea procesului în cauza respectivă sau pînă la includerea în proces a unei alte persoane din rîndul celor menționate la alin.(2).

(5) Apărătorul nu este în drept să-și asume această funcție și nu poate fi desemnat în această calitate de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat în cazul în care:

1) nu întrunește condițiile indicate la alin.(2);

2) nu poate fi apărător conform restricțiilor prevăzute de lege sau sentinței judecătorești;

3) a acordat sau acordă asistență juridică persoanei ale cărei interese sînt în contradicție cu interesele persoanei pe care o apără;

4) se află în legături de rudenie sau în relații de subordonare cu persoana ale cărei interese sînt în contradicție cu interesele persoanei apărate de el;

5) a participat mai înainte în această cauză în calitate de judecător, procuror, persoană care a efectuat urmărirea penală, expert, specialist, interpret, traducător, martor.

(6) Apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă:

1) persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat împuternicirile;

2) nu are împuterniciri de a participa în continuare în această cauză;

3) procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea unor circumstanțe ce exclud participarea lui în această calitate sau, la cererea acestuia, din alte motive întemeiate;

4) procurorul sau instanța a admis cererea bănuیتului, învinuitului, inculpatului de renunțare la apărător;

5) avocatul străin și-a declinat împuternicirile;

6) procurorul sau instanța a admis renunțarea la apărător declarată de către persoana pe care o apără avocatul care acordă asistență juridică garantată de stat.

(7) În cazul în care procurorul sau instanța nu a admis renunțarea bănuیتului, învinuitului, inculpatului la apărător, avocatul care acordă asistență juridică garantată de stat nu poate sista participarea sa la această cauză.

Articolul 72. Înlăturarea apărătorului din procesul penal

(1) Apărătorul nu are dreptul să participe la procesul penal în cazul în care este prezentă cel puțin una din următoarele circumstanțe:

1) dacă el se află în relații de rudenie sau în relații de dependență personală cu persoana care a participat la urmărirea penală sau la judecarea cauzei;

2) dacă el a participat în această cauză în calitate de:

a) persoană **care a efectuat urmărirea penală**;

b) procuror care a luat parte la desfășurarea procesului penal;

c) judecător care a judecat cauza;

- d) grefier, interpret, traducător, specialist, expert sau martor;
 3) dacă nu poate fi apărător în baza legii sau sentinței instanței judecătorești.

VI. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII:

Pornind de la cele expuse considerăm că normele vizate ce constituie **OBIECTUL SESIZĂRII** nu sunt în corespundere cu articolele 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, respectiv în coformitate cu alineatul (1) litera a) articolul 135 din Constituția Republicii Moldova, litera a) alineatul (1) articolul 4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională și litera a), alineatul (1) articolul 4 din Codul jurisdicției constituționale;

SOLICITĂM:

1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale.

2. Exercițarea controlului constituționalității:

- sintagmei, "persoană care a efectuat urmărirea penală", din art. 67 alin. (5) pct. 5) și a sintagmei, "procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea unor circumstanțe ce exclud participarea lui în această calitate" din art. 67 alin. (6) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova;

- alineatului (4) art. 72 din Codul de procedură penală, în partea, că hotărîrea de înlăturare a avocatului, ales de persoana pe care o apără, în lipsa cererii sau acordului prealabil al persoanei vizate, eventual ar putea fi *adoptată la inițiativa proprie, de către procuror sau, de către o instanță*, și această hotărîre, **nu ar fi susceptibilă de a fi atacată**;

- prevederilor articolelor 52, 53¹ și 67, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedura clara, condițiile și temeiul de înlăturare de la participarea în cauza penală a avocatului ales de invinuit, în condițiile în care acesta insistă la avocatul vizat, inclusiv în legătură cu constatarea unor pretinse circumstanțe (care anune?-n.m.) ce eventual ar exclude participarea avocatului în calitate de apărător al persoanei, de altfel, normele contestate **nu specifica expres, clar și previzibil**, care ar fi motivele și împrejurările eshaustive, ca și garanții contra arbitrarului, ce ar constitui un pretins astfel de temei, precum **nu asigură** libertatea apărării și voința persoanei ale cărei drepturi și interese le apără avocatul vizat, chiar și dacă aceste omisiuni provoacă încălcarea procesului echitabil și a egalității armelor, pentru că conform practicii deja instaurate, o astfel de decizie se adoptă la latitudinea personală a procurorului care efectuează sau conduce urmărirea penală, în timp ce normele contestate, nu prevăd, nici care ar fi scopul urmărit și proportionalitatea acestei măsuri adoptate de către sau la cerința părții acuzării, după caz, decizia de înlăturare a avocatului sau, deși nu este consimțită de beneficiar, legea nu-i acorda **nici o cale efectivă de atac**.

VII. DOCUMENTELE ANEXATE:

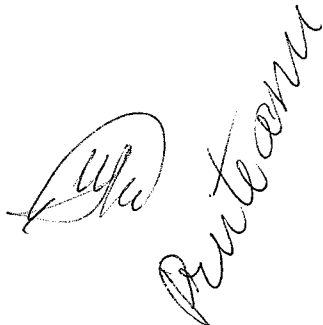
Anexă: materialele relevante ale cauzei penale.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declarăm pe onoare ca informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și corespund convingerii personale și libertății de exprimare.

Cu profund respect,
AUTORUL SESIZĂRII

Avocatul

Oleg Pruteanu

Gheorghe MALIC

Dosarul nr. 10-638/19

ÎNCHEIERE
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

06 februarie 2019

Judecătoria Chișinău sediul Ciocana

Instanța de judecată în componența:

Președintelui ședinței

Judecătorul

Grefierului

Cu participarea:

Procurorului

Avocatului

Sergiu Ciobanu

Ion Iacomachi

Lilian Bacalîm

Gheorghe Malic

Examinând, în ședință închisă, plângerea avocatului Gheorghe Malic, înaintată în temeiul art. 313 Cod procedură penală, instanța,-

A C O N S T A T A T:

În cadrul examinării plângerii avocatului Gheorghe Malic, înaintată în temeiul art. 313 Cod procedură penală, avocatul a înaintat o sesizare privind excepția de neconstituționalitate a art. 67 alin. (5) pct. 5) și alin. (6) pct. 3) CPP și unor prevederi din CPP în vederea corespunderii cu art. art. 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția R. Moldova.

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității, în sensul corespunderii cu articolele 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova:

- a sintagmei „persoană care a efectuat urmărirea penală” din art. 67 alin. (5) pct. 5) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699);

- a sintagmei „procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea unor circumstanțe ce exclud participarea lui în această calitate” din art. 67 alin. (6) pct. 3) Cod procedură penală;

- a alineatului (4) art. 72 din Codul de procedură penală, mai cu seamă în partea ce ține, că hotărârea de înlăturare a avocatului, ales de persoana pe care o apără, la care insistă învinuitul, ca și în speță, eventual ar putea fi adoptată la inițiativa proprie, de către procuror sau, de către o instanță, și această hotărâre, nu ar fi susceptibilă de a fi atacată, desi sub aspectul priorității dreptului la apărare, conceptual, această normă nu ar putea fi aplicată în cazul în care se pretinde a adopta o hotărâre de înlăturare a avocatului, ales de persoana pe care o apără, de către procuror sau de instanță, când nu este o cerere a beneficiarului, sau cel puțin, acesta nu exprimă acordul și nu i-a suspendat împuternicirile avocatului, și deopotrivă, doar în caz contrar, o astfel de hotărâre, nu ar fi susceptibilă de a fi atacată, pe cale procesuală, inclusiv în fața

judecătorului de instrucție, după caz, cu recurs, dacă a fost adoptată nemijlocit de instanță, în exclusivitate doar la solicitarea persoanei pe care o apără avocatul;

- a prevederilor articolelor 52, 53¹ și 67, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară, condițiile și temeiul de înlăturare de la participarea în cauza penală a avocatului ales de învinuit, în condițiile în care acesta insistă la avocatul vizat, inclusiv în legătură cu constatarea unor pretinse circumstanțe ce eventual ar exclude participarea avocatului în calitate de apărător al persoanei, de altfel, normele contestate nu specifică expres, clar și previzibil, care ar fi motivele și împrejurările exhaustive, ca și garanții contra arbitrariului, ce ar constitui un pretins astfel de temei, precum nu asigură libertatea apărării și voința persoanei ale cărei drepturi și interese le apără avocatul vizat, chiar și dacă aceste omisiuni provoacă încălcarea procesului echitabil și a egalității armelor, pentru că conform practicii deja instaurate, o astfel de decizie se adoptă la latitudinea personală a procurorului care efectuează sau conduce urmărirea penală, în timp ce normele contestate, nu prevăd, nici care ar fi scopul urmărit și proporționalitatea acestei măsuri adoptate de către sau la cerința părții acuzării, după caz, decizia de înlăturare a avocatului sau, deși nu este consimțită de beneficiar, legea nu-i acorda nici o cale efectivă de atac.

În fapt, susține că, în procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la judecătorul de instrucție, se află cererea avocatului Gheorghe Malic, în interesele lui Pruteanu Oleg, asupra ordonanței procurorului din data de 24 octombrie 2018 de înlăturare a avocatului din cauza penală nr. 2014790278, pornită la 31 decembrie 2014, inclusiv de învinuire a lui Pruteanu Oleg.

Mai menționează că, în cadrul urmăririi penale în aceasta cauza penală, care se efectuează de un grup de procurori, ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații, condus de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Lilian Bacalîm, învinuitul Pruteanu Oleg, este arestat, pe o perioadă mai mare de 14 luni și se deține în penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău.

De altfel, indică acesta că, urmărirea penală în privința învinuitului, neîntrerupt se desfășoară mai bine de 2 ani, deși învinuirea i-a fost pusă în vedere, doar peste un an și jumătate, după ce acesta și mai mulți membri ai familiei lui, erau vizați în diferite măsuri speciale de investigații, interceptări și filaje, fapt care denotă și expirarea a 3 luni de la „recunoașterea de drept” în calitate de bănuț, însă pentru a inventa „posibilitatea”, aparent legală, de menținere a învinuitului sub arest pe o perioadă mai mare de 12 luni, procurorii de caz au inventat un șir de modalități de înlăturare a subsemnatului, avocatului Gheorghe Malic, care s-a soldat cu emiterea la 24 octombrie 2018 de către dl Lilian Bacalîm, procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a ordonanței vădit ilegale și abuzive susținute de conducerea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, de înlăturare a avocatului Gheorghe Malic, ales de către învinuitul Pruteanu Oleg.

Totodată, punctează că, ordonanța în cauza fiind vădit ilegală, pentru a fi anulată imediat deoarece în continuare, grav afectează dreptul la apărare, a fost atacată Procurorului General, apoi judecătorului de instrucție, prin urmare, pentru a soluționa problemele abordate, judecătorul de instrucție urmează să aplice normele legale contestate, fapt care denotă necesitatea soluționării pretinsei incertitudini privind constituționalitatea acestor norme de procedura penală.

În esență, consideră că apare întrebarea, cui încurcă avocatul Gheorghe Malic și care-i temeiul legal și scopul, dar și proporționalitatea măsurii, or, trece în evidență necesitatea curmării acțiunilor abuzive ale Procuraturii, care în virtutea neclarității legii, a inventat pretinsul temei de înlăturare a avocatului Gheorghe Malic, ales de către inculpat, care în principiu nu poate fi înlăturat din proces, cu atât mai mult că nu persistă nici o pretinsă ipoteză din cele inventate și abordate de către procuror, or, în susținerea celor relatate urmează de pornit de la principiul legalității procesului penal, proclamat în articolul 7 Cod procedură penală, care, imperativ, stipulează că, procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Moldova este parte, cu prevederile Constituției și ale Codului de procedură penală, ceea ce înseamnă că și activitatea organelor represive, inclusiv a procurorului, după caz și a instanței de judecată, urmează a fi desfășurată în strictă conformitate cu principiile și normele dreptului internațional, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale Codului de procedură penală.

De altfel, invocă acesta că, principiul legalității stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 al Convenției în coroborare cu Preambulul Convenției. Prin urmare, prezintă interes în ce măsură au fost și vor fi respectate prevederile legale la îndeplinirea actelor procedurale contestate.

Din aceste considerente, susține că, argumentarea cererii are loc inclusiv prin prisma Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (Convenție), or, în conformitate cu art. 4 alin. (2) din Constituție, Hotărârea Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999 și Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 17 din 19.06.2000, Convenția face parte din sistemul legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca și orice altă lege cu excepția că, Convenția are prioritate față de restul legilor care îi contravin.

Altfel spus, subliniază petiționarul, că, nimeni nu poate fi limitat de drepturile și libertățile sale, fără o cauză publică, pentru că conform alineatelor (1) și (2) art. 4 din Constituție, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și sau libertățile fundamentale ale omului este importantă o serie de condiții, care urmează a fi respectate în sens, strict, ne fiind pasibila o interpretare extensiv defavorabilă, fiind necesar ca limitarea să fie prevăzută de lege și proporțională garanțiilor acordate de art. 54 din Constituție, or, sub aspectul principiului contradictorialității și echității, problema vizată ar putea fi soluționată, doar dacă legea ar reglementa aceasta procedura în anumite condiții restrânse și doar de către un judecător, altul, decât cel care judeca cauza în fond, cu atât mai mult, nu procurorul, ceva analogic cu procedura de examinare a cererii de recuzare a judecătorului/completului, ce judecă cauza.

Altfel spus, trece în evidență că, conform conceptului procesual penal și în virtutea principiilor și standardelor internaționale privind importanța asigurării dreptului la apărare, prioritar anume de către avocatul ales de persoana vizată, nefiind proporțională, posibilă și justificată ingerința statului prin, înlăturarea imprevizibilă a avocatului ales, cu atât mai mult, că nici procurorul, ca și parte în proces, în virtutea prevederilor imperative și exhaustive a art. 52-53¹ Cod procedura penală, și nici instanța nu au dreptul procesual de a înlătura avocatul ales din proces, contrariul, mai cu seamă, în

condițiile neclarității legii, constituie o imixtiune abuzivă în exercitarea dreptului la apărare, ce grav limitează libertatea părții apărării, or, în exercitarea profesiei sale, avocatul nu poate fi supus nici unei restricții, presiuni, constrângeri fie intimidări din partea autorităților sau instituțiilor publice, mai cu seama din partea oponentului său procesual, care astfel obține rivalitate, iar instanța care examinează fondul cauzei, admitând o astfel de ingerință arbitrară, denota părtinire.

Mai mult ca atât, menționează că, în speță nici formal nu persistă nici o pretinsă ipoteză din cele inventate și abordate de către procuror, or, conform legii, „urmărirea penală” se efectuează doar de către ofițeri de urmărire penală anume desemnați, în cauzele penale concrete, pe când, avocatul Gheorghe Malic când deținea funcția de șef al DGUP, nu a fost desemnat nici în una din cauzele penale, pentru a efectua și nici nu am efectuat urmărirea penală, în speță, urmărirea penală a fost realizată doar de către ofițerul de urmărire penală, dl Radu Grosu, anume desemnat de către șeful lui nemijlocit, dl Igor Pulbere, aceasta rezulta chiar din ordonanțele anexate de către procuror.

În primul rând, susține că, libertatea și independența avocatului sunt garantate de lege, or, în cauza *Sialkowska vs Poland* (cererea nr. 8932/05, paragrafele 111 și 112), CtEDO a arătat că independența profesiei de avocat este esențială pentru o funcționare efectivă și corectă a justiției penale. La analiza responsabilității Statului pentru actele avocaților numiți în cadrul serviciului de asistență juridică, Curtea a ținut cont de garanțiile de independență ale profesiei de avocat. În acest context, Curtea a considerat că nu este rolul statului să oblige un avocat de a institui orice acțiune în justiție ... contrar opiniei sale cu privire la perspectivele de reușită ale unei astfel de acțiuni sau remediu. Este în natura firească a lucrurilor că astfel de puteri ale statului ar fi în detrimentul rolului esențial al unei profesii juridice independente într-o societate democratică, care se bazează pe încredere între avocați și clienții lor. Curtea a subliniat că este responsabilitatea statului de a asigura un echilibru necesar între, pe de o parte, dreptul oricărei persoane de a se bucura efectiv de acces la justiție și independența profesiei de avocat, pe de altă parte.

Deci, atrage atenția că, este important ca legea procesuală, să asigure, cât respectarea dreptului la apărare, atât și echilibrul procesual, nefiind pasibil că o parte a procesului să poată inventa impredictibil înlăturarea concurentului procesual, pentru că adoptând ordonanța cu pricina, procurorul deja chiar și formal a încălcat principiul egalității armelor și a admis ingerință în libertatea și independența activității profesionale de avocat și în realizarea dreptului la apărare a clientului său, or, în cauza *Lanz vs Austria* cererea nr. 24430/94, CtEDO a arătat ca supravegherea de către autorități a contractelor dintre acuzat și avocatul sau constituie o ingerință importantă în dreptul la apărare, ce nu poate fi justificată decât pentru motive de o importanță deosebită, or, poziția procurorului este una contradictorie, și acest fapt rezultă din atitudinea preconcepută și tendențioasă a acuzatorului de stat în lipsa unor fapte concrete, sub pretextul unor pretense formalități, interpretând circumstanțele faptice și prevederile legale extensiv defavorabil și în alt sens, decât în spiritul principiilor unanim recunoscute, implicit în detrimentul asigurării dreptului la apărare efectivă și concretă.

De altfel, cu referire la principiul egalității armelor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în practica stabilă, inclusiv în Hotărârea din 27 octombrie 1993,

pronunțată în Cauza *Dombo Beheer BV împotriva Olandei*, a statuat în sensul că fiecare parte la un proces trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a-și expune cauza în fața instanței, inclusiv în ceea ce privește probele, în condiții care să nu o dezavantajeze în mod semnificativ în raport cu partea adversă. Principiul egalității armelor — unul din elementele noțiunii mai largi de proces echitabil și componentă importantă a unei apărări efective într-un proces cu caracter judiciar — impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu „adversarul” ei. Așadar, principiul egalității armelor semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces {Hotărârea din 23 octombrie 1996, pronunțată în Cauza *Ankerl împotriva Elveției*, paragraful 38).

În această ordine de idei, menționează că ordonanța procurorului vine să îngrădească câteva valori sociale, juridice și procesuale, precum dreptul la apărare, la muncă și dreptul de proprietate, fiind enigmatic și retoric, care ar fi scopul urmărit de procuror și care ar fi proporționalitatea pretinselor restricții, în raport cu eventualul scop, care nici nu se identifică.

Referitor la dreptul la apărare, susține că, inculpatul Pruteanu Oleg și-a expus doleanța sa și atitudinea negativă față de inițiativa procurorului și ordonanța de înlăturare a avocatului.

Pe lângă această pretinsă ordonanță de înlăturare a avocatului, implicit legea care este imprevizibilă, subliniază că afectează și alte valori constituționale, precum libertatea profesiei și dreptul la muncă, și dreptul de proprietate, or, avocatul are cu învinuitul Pruteanu Oleg un contract de asistență juridică, care nu este gratis, ci urmează a se remunera ținând cont de complexitatea cazului, abuzurile și riscurile, cărora sunt expuși avocații, iar urmare a înlăturării avocatului de la îndeplinirea prevederilor contractuale, acesta va rata venitul corespunzător, pe de altă parte, nu va avea posibilitatea de a-și îndeplini obligațiile contractuale, nefiind exclus ca clientul îi va înainta pretenții și îi va cere despăgubiri, respectiv, este necesar a înțelege că, în final, anume statul o să poarte și răspundere materială pentru o eventuală înlăturare, fiind evident caracterul ilegal și abuziv al acesteia.

Cu alte cuvinte, accentuează că, contractul și relațiile pecuniare între părți denotă prezența unui bun în sensul articolului 46 din Constituția Republicii Moldova, art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, pe care statul Republica Moldova, s-a obligat să le respecte, or, prin înlăturarea avocatului de la exercitarea obligațiilor contractuale și privarea de veniturile ce urmează a-i fi achitate, expres se încalcă și dreptul de proprietate asupra bunului, numit dreptul de a utiliza munca, ca produs de venituri.

În speță, reiterează că, nici formal nu persista vreun temei factual care ar justifica cele invocate de către procuror, că pe timpuri, șeful DGUP, în persoana colonelului de poliție, Gheorghe Malic, avea atribuții privind controlul activității procesuale desfășurate în cauzele penale din gestiunea ofițerilor de urmărire penală din subdiviziunile IGP din întreaga țară, în special din cadrul DGUP a IGP a MAI, oricum acesta era doar un drept, și în aceste cauze, nu a realizat o astfel de activitate, și chiar dacă ar fi realizat, aceasta activitate nu este la propriu nici pe departe „efectuarea urmăririi penale”, or, colonelului de poliție, Gheorghe Malic, nu a fost persoana care a

efectuat urmărirea penală, chiar și dacă pe timpul acela s-au cercetat infracțiuni, care sunt incriminate lui Pruteanu Oleg, în realitate, scopul urmărit este cu totul altul, de a nivela rezistența apărării, respectiv, prima sarcină a instanței este de a stabili dacă acest scop-restricție este prevăzut de lege și dacă este strict necesar într-o societate democratică, este evident contrariul, pentru că, chiar dacă ar fi fost așa cum susține procurorul, oricum aceasta, conform legii, nu trage sancțiunea și consecința, de privare de dreptul de a participa în acest proces în calitate de apărător, această pretinsă incompatibilitate, nefiind prevăzută expres de lege, nu se sancționează cu „înlăturarea din proces”, or, înlăturarea din proces a avocatului ales, este o sancțiune prea aspră, ce poate fi aplicată doar în condițiile legale, dar și ar trebui să urmărească și un scop mai major, care nu se identifică.

Astfel, menționează că, contrar celor relatate, constată că, în speță, normele legale contestate, prin neclaritate și imprevizibilitatea sa, deja au stimulat, procurorul la emiterea Ordonanței menționate, deși, pretinsa limitare nicicum nu este încadrată în garanțiile acordate de articolul 54 din Constituție, pretinsa cauză de utilitate publică, adică înlăturarea avocatului, fiind inventată, pe lângă faptul că expres nu este prevăzută de lege, ea, cu atât mai mult, nu corespunde normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și nu este imperativ necesară întru apărarea valorilor Constituționale, or, dacă de referit la procedură, atunci procurorul nu are nici dreptul și nici temei pentru a cere limitarea drepturilor menționate, ca și procedura, ceea ce, în virtutea jurisprudenței CtEDO impune a se asigura elementarele reguli ale unui proces echitabil, fiind evident că controlul judiciar nu poate fi formal, teoretic și iluzoriu, așa cum deja a avut loc în speță.

Revenind la ordonanța adoptată în virtutea neclarității și imprevizibilității legii contestate, menționează acesta că, faptul că până la 29 iunie 2015, Gheorghe Malic a deținut funcția de Șef al Direcției generale urmărire penală a Inspectoratului General al Poliției nu constituie temei de „înlăturare” a acestuia de la îndeplinirea obligațiilor procesuale și contractuale de acordare a asistenței juridice lui Pruteanu Oleg, prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege, or, conform art. 253 alin. (2) din Codul de procedură penală „Organele de urmărire penală sunt organizate în structuri centrale și structuri teritoriale și sunt reprezentate de ofițeri de urmărire penală anume desemnați în cadrul instituțiilor menționate în alin. (1) și subordonați organizațional conducătorului instituției respective”.

Totodată, susține acesta că, procurorul a rupt din context prevederile alieniatelor (1) și (3) din același articol, conform cărora, urmărirea penală se efectuează doar de către procuror și de către organele constituite conform legii, care sunt reprezentate de ofițeri de urmărire penală anume desemnați. Ofițerii de urmărire penală sunt independenți, se supun legii și indicațiilor scrise ale procurorului, or, referindu-se la art. 253 alin. (2) din Codul de procedură penală, procurorul nu a ținut cont că, potrivit acestei norme, ofițerii de urmărire penală anume desemnați pentru a efectua urmărirea penală, sunt subordonați doar organizațional conducătorului instituției respective, rezultând concluzia, ca în cadrul procesului penal, ofițerii de urmărire penală anume desemnați pentru a efectua urmărirea penală, sunt subordonați doar organizațional inclusiv șefului DGUP.

Consideră că, aceeași concluzie evidentă rezultă și din art. 9 a Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală, că, ofițerul de urmărire penală se subordonează

doar organizatoric conducătorului instituției în cadrul căreia este constituit organul de urmărire penală și conducătorului de subdiviziune teritorială, în măsura în care nu afectează exercitarea atribuțiilor sale procesuale. Conducătorul instituției în cadrul căreia este constituit organul de urmărire penală, inclusiv șeful DGUP și conducătorul subdiviziunii teritoriale sunt obligați să întreprindă măsuri de asigurare a ofițerului de urmărire penală cu mijloace tehnico-materiale necesare activității lui operative, exercitării atribuțiilor ce îi revin, să contribuie la completarea funcțiilor de ofițeri de urmărire penală și la asigurarea perfecționării profesionale și ridicării prestigiului activității lor.

În aceeași ordine de idei, comunică acesta că, în speță, pe când, avocatul Gheorghe Malic deținea funcția de șef al DGUP, el nu a fost desemnat nici în una din cauzele penale, pentru a efectua și nici nu a efectuat urmărirea penală, or urmărirea penală a fost realizată doar de către ofițerul de urmărire penală, dl Radu Grosu, anume desemnat de către șeful lui nemijlocit, dl Igor Pulbere, în timp ce șeful DGUP, fiind conducător al instituției în cadrul căreia era constituit organul de urmărire penală avea doar atribuții organizatorice și doar, în măsura în care nu afecta exercitarea atribuțiilor procesuale ale ofițerului de urmărire penală, dl Radu Grosu.

Susține petiționarul că, în pretinsa ordonanță emisă cu încălcarea imprevizibilă a limitelor competenței procesuale a procurorului se susține, că potrivit prevederilor art. 67 alin. (5) pct. 5) din Codul de procedură penală (5) Apărătorul nu este în drept să-și asume această funcție și nu poate fi desemnat în această calitate de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat în cazul în care: 5) a participat mai înainte în această cauză în calitate de judecător, procuror, persoană care a efectuat urmărirea penală, expert, specialist, interpret, traducător, martor.

Totodată, invocă acesta că, procurorul face referire și la prevederile art. 67 alin. (6) pct. 3) din Codul de procedură penală, conform cărora, apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă, procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea unor circumstanțe ce exclud participarea lui în această calitate.

În așa mod, constată că, în speță, nu sunt careva circumstanțe ce ar exclude participarea avocatului Gheorghe Malic în calitate de apărător în interesele cet. Pruteanu Oleg, iar ceea ce inventează partea acuzării, nu este altceva decât o imixtiune grava, cât în activitatea părții apărării, atât și în dreptul la apărare a inculpatului, fiind și o încercare de a falsifica lucrurile și în continuare.

Ba mai mult, susține că, desi art. 67 alin. (6) pct. 3) din Codul de procedură penală, prevede că apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă, procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea unor circumstanțe ce exclud participarea lui în această calitate, însă legea nu prevede care sunt aceste "unor circumstanțe ce exclud participarea", precum nu prevede nici o procedura și condiții clare, și nici dreptul procurorului și a instanței de a dispune și în ce mod, înlătura avocatul de la participarea în cauză, fie și în legătură cu constatarea unor eventuale circumstanțe ce exclud participarea în această calitate, respectiv legea nu este previzibile și nu conține garanții contra arbitrariului.

În această privință, mai trece în evidență că, art. 72 alin. (1) din Codul de procedură penală, prevede circumstanțe eshaustive ce exclud participarea unui avocat în calitate

de apărător, în particular, pct. 2) lit. a), prevede clar și scurt, pe doi, că apărătorul nu are dreptul să participe la procesul penal dacă el a participat în această cauză în calitate de persoană care a efectuat urmărirea penală, nu la general, persoana care eventual putea să controleze careva activități procesuale, deși el nici aceasta nu a exercitat în aceste cauze, ci îngust și la concret, doar dacă a participat în această cauză în calitate de persoană care a "efectuat urmărirea penală", or important este a face distincție între a "efectua urmărirea penală" într-o cauză penală concretă și alte atribuții, inclusiv organizatorice, funcționale și administrative, care nu sunt procesuale, fiind în sfera dirijării și organizării activității DGUP și organelor de urmărire penală subordonate, ce se referă la funcții de a conduce organizarea în ansamblu (nu la concret-n.m.) a activității DGUP, a coordona activitatea procesuală în ansamblu (nu la concret-n.m.) a organelor de urmărire penală.

De asemenea, subliniază că, conform ierarhiei personalului DGUP a IGP, între ofițerii de urmărire penală, care în exclusivitate au atribuții prevăzute de Codul de procedură penală, de a efectua urmărirea penală și șeful DGUP, pe lângă șefii de secții, mai erau și șefii Direcțiilor, care potrivit pct. 29 și 30 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea DGUP, aprobat prin Ordinul MAI nr. 349 din 11 noiembrie 2013, organizau, coordonau și verificau activitatea, însă iarăși nu nemijlocit a ofițerilor de urmărire penală, ci în ansamblu, a Secțiilor urmărire penală, dar principalul, activitatea de urmărire penală se exercita doar de către ofițerii de urmărire penală, care conform legii sunt independenți și se subordonează doar legii și indicațiilor scrise ale procurorilor și nu ale șefilor săi.

Sușține acesta că, dacă de revenit la posibilitatea înlăturării avocatului, pentru a lichida discordia, se impune a porni de la un început logico-legal, că ideea inițială a Legislatorului, a fost ca art. 67 din Codul de procedură penală reglementează institute ce se referă la avocatul ales prin contract, pe când articolele 70 și 72 din același cod, se referă în exclusivitate doar la avocatul, desemnat de stat.

Consideră că, acesta a fost începutul conceptual și logica legislatorului, aparent fiind anumite norme ce s-ar contrapune, în realitate aferente la avocați diferiți, într-un caz, cel ales, și în altul cel garantat de stat, așa a fost până la introducerea alin. (3¹) în art. 67, și alte modificări care nu se încadrează în sistem și conceptul inițial al Codului de procedură penală, fiind întoarse lucrurile peste cap. Doar de aici se deduce, că logica inițială a legislatorului, care se mai păstrează și acum este că avocatul ales nu se înlătura de cineva, el poate fi „înlăturat”, mai corect încetat sau suspendat în împuterniciri doar de către persoana, cu care are contract.

În acest sens, menționează că, pentru a înceta participarea în cauză a Apărătorului ales, nu trebuie o oarecare cerere a persoanei apărute, nu trebuie o oarecare "hotărâre respectivă" a procurorului sau a instanței, aici fiind pasibile de aplicare prevederile alineatelor (2) și (4) art. 72 din Codul de procedură penală, deoarece potrivit pct. 1) alin. (6) art. 67 din Codul de procedură penală. Apărătorul (ales-n.m.) încetează participarea în cauză în această calitate dacă, persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat împuternicirile.

În așa mod, concluzionează că, pentru a înlătura apărătorului ales, nu trebuie o oarecare cerere a persoanei apărute, nu trebuie o oarecare "hotărâre respectivă" a procurorului sau a instanței, ci potrivit pct. 1) alin. (6) art. 67 din Codul de procedură penală, este suficient ca aceasta persoană să declare că a reziliat contractul cu avocatul

ales, sau i-a suspendat împuternicirile, or se menționează că și practica CtEDO în această privință este destul de drastica, pentru că când este vorba de avocatul ales, acesta poate fi și pasiv, nu este rolul statului să oblige un avocat de a institui orice acțiune în justiție, contrar opiniei sale cu privire la perspectivele de reușită ale unei astfel de acțiuni sau remediu, or exercitarea efectivă a apărării este responsabilitatea persoanei acuzate și a avocatul său, fără ca autoritățile naționale competente să intervină în exercitarea apărării, însă totuși art. 6 § 3 lit. c) obligă autoritățile naționale competente să intervină însă doar atunci când carențele apărării efectuate sunt evidente sau instanțele sunt informate în mod suficient cu privire la aceste carențe într-o altă manieră (Kamasinski c. Austriei, Czekalla c. Portugaliei, Sannino și Hermi c. Italiei).

Invocă petiționarul că, toate aceste libertăți se refera mai mult la avocatul ales de inculpat, pe când avocatul desemnat de stat, aici pasivitatea și omisiunile sunt sancționate prin constatarea încălcării dreptului la apărare, mai gravă fiind situația când se înlătură un avocat ales, și în loc se impune unul de stat, or Standardele internaționale, țin cont și de aceste deziderate și axiome incontestabile, deși sunt cazuri în care, inclusiv în speță, persoanei i se forțează un avocat din oficiu, în care pretinsul client nu are încredere, ca urmare flagrant se încalcă principiul stabilit de alin. (1) pct. 1) art. 70 Cod procedură penală, precum și dreptul la apărare, ca și institut de drept internațional și drept indispensabil omului.

De altfel, consideră că, din conceptul legal rezultă diferența, în cazul avocatului desemnat la solicitarea altor persoane (altele decât bănuitul, învinuitul, inculpatul, reprezentantul legal al acestuia, inclusiv instanța de judecată, OUP sau procuror-n.m.), este necesar consimțământul persoanei apărare. Pe când la intrarea în proces a avocatului ales, acesta deja are consimțământul prealabil al persoanei apărare, prin încheierea contractului respectiv, în acest caz, nu se aplica institutul admiterii avocatului ales în proces de către instanța, OUP sau procuror, pentru ca "admiterea" este una de drept, avocatul ales capătă calitatea de apărător din momentul în care și-au asumat angajamentul de a apăra interesele persoanei în cauză, urmând doar să anunțe despre aceasta organul de urmărire penală sau instanța - nu sa ceara voința sau admiterea în proces, ci doar trebuie să anunțe, ca de drept el este apărătorul persoanei concrete și și-a asumat angajamentul de apărare.

Astfel, constată că, atunci când se referă la dreptul la apărare, se cere voința persoanei apărare, acesta fiind principiul de baza și ideea de la care logic lucrurile trebuie sa înceapă, or dacă persoana și-a ales un avocat, acesta nu poate fi înlăturat atâta timp cât persoana apărare îl dorește, indiferent de ambițiile și presupunerile cuiva. Dacă avocatul ales nu poate participa la anumite acțiuni din careva considerente de timp și este necesar a exercita careva acțiuni procedurale, care într-adevăr nu suferă amânare, de exemplu, la efectuarea unor acțiuni procesuale concrete, de urgență, imperativul executării cărora a apărut spontan, momental, cum, reținerea și arestul persoanei, aducerea la cunoștință a ordonanței de învinuire, atunci când nu pot fi planificate, în care trebuie sa se intervină imediat, după ce a apărut necesitatea de a asigura participarea persoanei apărare, și a apărătorului său, chiar și dacă acesta are avocatul sau ales, care însă nu poate veni, oricum acesta nu se înlătura, ci suplimentar, doar pentru acțiunea procedurală, se desemnează și un alt avocat temporar, în condițiile legii, însă și acesta oricum trebuie sa fie consimțit de persoana interesată, de altfel, este firesc că dacă acesta nu are încredere în avocatul concret, desemnat de stat, dreptul la apărare

apriori se încalcă din start, fiind firesc că beneficiarul nu poate sa consulte tactica apărării cu o persoana, în care nu are încredere și nici nu poate avea cu el careva relații confidențiale.

Pe cale de consecință, trece în evidență că înlăturarea avocatului ales este imposibilă și afectează cât dreptul la apărare atât și procesul echitabil, de altfel, potrivit alin. (4) art. 24 Cod procedură penală, părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane, respectiv "soarta" apărării și a avocatului ales de invinuit/inculpat, nu o poate decide instanța care judecă cazul.

În altă ordine de idei, constată că alin. (5) pct. 5) și alin. (6) pct. 3) art. 67 din Codul de procedură penală nu sunt în coroborare între ele, precum și cu art. 52-53¹ Cod procedura penală, și alte norme ce determină drepturile procesuale, deoarece expres nici procurorul, nici acuzatorul de stat, precum nici instanța, nu au dreptul procesual de a înlătura avocatul ales din proces.

Susține că urmează a nu se confunda situația în care inițiator al înlăturării avocatului este persoana, drepturile căruia le apăra avocatul, când primul depune o cerere, ce în exclusivitate se soluționează în condițiile alin. (4) art. 72 din Codul de procedură penală, care exhaustiv se referă doar la cererea de înlăturare a apărătorului, depusă de către persoana apărată de avocat, care firesc se soluționează de către procuror sau de instanță, fiind evident că doar în acest caz, de o eventuală cerere, hotărârea respectivă nu este susceptibilă de a fi atacată, aceasta pentru ca așa este voința beneficiarului, și avocatul nu o poate contesta, precum nu poate pretinde a fi apărător, contrar voinței lui.

În această privință, mai trece în evidență că, Codul de procedură penală nu reglementează condiții previzibile și o procedură de înlăturare a avocatului, ales de învinuit, nefiind specificat, cine decide vis-a-vis de aceasta soluție și cum de depășit voința persoanei vizate, nu acordă careva garanții procesuale contra abuzului, în lipsa legii, fiind evident că acest gol nu poate fi completat de către procuror sau instanțele judiciare, fiind cunoscut principiul latin: "Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus", ceea ce înseamnă ca: "unde legea nu distinge, nici noi nu trebuie să distingem", rezultând ca normele contestate suferă de calitate, imprevizibilitate și neclaritate.

Consideră acesta că, Aceaste norme nu respectă condițiile legalității, accesibilității și preciziei, nefiind pasibil a fi opozabile tuturor subiectelor de drept, nu sunt nici corespunzătoare tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, implicit nu corespund dispozițiilor constituționale și nu sunt în concordanță cu cadrul juridic existent.

De altfel, menționează că, în viziunea lor, la elaborarea și adoptarea normelor legale nu s-au respectat vizate nu sunt coerente, consecvente și echilibrate cu reglementările concurente, nu se subordonează consecutivității, stabilității și predictabilității, în consecință nu sunt nici accesibile, respectiv, normele contestate sunt declarative, suferă de calitate, previzibilitate și claritate, la construcția lor fiind ignorate principiile vizate, tehnica legislativă, anumite reguli lingvistice și alte imperative, prevăzute de Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, rezultând că

normele vizate afectează și principiile de drept, consfințite de articolele 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

În susținerea tezelor invocate, mai evidențiază că statul de drept, trebuie să se fundamenteze pe principiul legalității, care stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 Convenție în coroborare cu Preambulul Convenției. Problema legalității procesului, inclusiv penal, a fost expusă în articolele 11, 12 și 24 a Avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), conform căruia, Hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, care ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc de asemenea cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești și felul cum vor fi soluționate cauzele care vor fi promovate în fața instanțelor, iar pentru a ajunge la o hotărâre de calitate, acceptată atât de justițiabil cât și de societate, este nevoie de o procedură clară, transparentă și conformă cu cerințele CEDO, pentru a se asigura că judecătorii sunt în măsură să le aplice prin hotărâri judecătorești de calitate.

Mai susține că, în Hotărârile sale, Curtea Constituțională a reținut că, în virtutea garanțiilor constituționale, cadrul legal național trebuie să fie compatibil cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene. Or, prin Hotărârea nr.55 din 14 octombrie 1999, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat, cu valoare de principiu, că „această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând, mai întâi, că organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională [...], sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional [...], acordând, în caz de neconcordanță, prioritate prevederilor internaționale”.

Astfel, comunică acesta că, în Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 20.05.2013, înalta Curte a menționat că legalitatea, ca principiu de bază a statului de drept presupune conformitatea normei sau a actului de procedură privind edictarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.

Invocă totodată că, prin Hotărârea nr. 14 din 27.05.2014 fșș 78-84), înalta Curte a reținut că legea constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă, iar în Raportul Comisiei de la Veneția privind preeminența dreptului (adoptat la cea de-a 86-a sesiune plenară, 25-26 martie 2011) s-a stabilit: „47. Parlamentul nu poate deroga de la drepturile fundamentale adoptând texte ambigue de legi. Cetățenii trebuie să se bucure de o protecție juridică esențială în fața statului și instituțiilor sale.” Curtea menționează că, potrivit articolului 23 din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, făcând accesibile în acest sens toate legile.

În același context, susține că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza Kokkinakis vs. Grecia din 25 mai 1993). Judecătorul poate să precizeze anumite elementele dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. vs. Regatul Unit din 7 mai 1982).

Astfel, informează că, formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii. Prin Hotărârea nr. 13 din 15.05.2015 (105-109), înalta Curte a reiterat: „105. ... că articolul 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile. Curtea reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene: „O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să î-și corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...] (cauza Silver vs Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983).

Totodată, în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că: „[...] odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții [...]” (cauza Păduraru vs România, hotărârea din 1 decembrie 2005).

Curtea menționează că orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

Curtea reține că, prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.

Consideră că, o alta problema gravă sub aspectul art. 53 din Constituția Republicii Moldova, este că, în virtutea practicii procurorilor, cu referire la alin. (4) art. 72 din Codul de procedură penală, precum că orice hotărâre de înlăturare din procesul penal a apărătorului, nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind neclar, dacă este vorba doar de cazul în care hotărârea respectivă, se adoptă în exclusivitate la cererea persoanei, drepturile căreia le apără avocatul, sau ca și în speță, de către procuror, sau chiar și la inițiativa procurorului, astfel fiind afectat și dreptul la un recurs efectiv, or după finisarea procesului penal, nu mai este nici o rezonabilitate de restabilire a dreptului la apărare, fiind deja târziu.

În același context, susține că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova s-a decis:

1. în sensul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:
- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor

Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

-judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. 1 lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

- Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție.

Pornind de la cele expuse, consideră că normele vizate ce constituie obiectul sesizării nu sunt în corespundere cu articolele 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, respectiv în conformitate cu alineatul (1) litera a) articolul 135 din Constituția Republicii Moldova, litera a) alineatul (1) articolul 4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională și litera a), alineatul (1) articolul 4 din Codul jurisdicției constituționale și solicită exercitarea controlului constituționalității sintagmei, „persoană care a efectuat urmărirea penală”, din art. 67 alin. (5) pct. 5) și a sintagmei, „procurorul sau instanța l-a înlăturat de la participarea în această cauză în legătură cu constatarea unor circumstanțe ce exclud participarea lui în această calitate” din art. 67 alin. (6) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova; - alineatului (4) art. 72 din Codul de procedură penală, în partea, că hotărârea de înlăturare a avocatului, ales de persoana pe care o apără, în lipsa cererii sau acordului prealabil al persoanei vizate, eventual ar putea fi adoptată la inițiativa proprie, de către procuror sau, de către o instanță, și această hotărâre, nu ar fi susceptibilă de a fi atacată; -prevederilor articolelor 52, 53¹ și 67, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedura clara, condițiile și temeiul de înlăturare de la participarea în cauza penală a avocatului ales de învinuit, în condițiile în care acesta insistă la avocatul vizat, inclusiv în legătură cu constatarea unor preținse circumstanțe (care anune?-n.m.) ce eventual ar exclude participarea avocatului în calitate de apărător al persoanei, de altfel, normele contestate nu specifică expres, clar și previzibil, care ar fi motivele și împrejurările eshaustive, ca și garanții contra arbitrariului, ce ar constitui un pretins astfel de temei, precum nu asigură libertatea apărării și voința persoanei ale

cărei drepturi și interese le apără avocatul vizat, chiar și dacă aceste omisiuni provoacă încălcarea procesului echitabil și a egalității armelor, pentru că conform practicii deja instaurate, o astfel de decizie se adoptă la latitudinea personală a procurorului care efectuează sau conduce urmărirea penală, în timp ce normele contestate, nu prevăd, nici care ar fi scopul urmărit și proporționalitatea acestei măsuri adoptate de către sau la cerința părții acuzării, după caz, decizia de înlăturare a avocatului sau, deși nu este consimțită de beneficiar, legea nu-i acorda nici o cale efectivă de atac.

În ședința de judecată procurorul a solicitat respingerea sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Analizând argumentele invocate de către petiționar, instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, constată că aceasta este întemeiată urmând să o admită din următoarele motive:

Conform prevederilor art. 7 alin.(3) CPP - dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Astfel, se constată faptul că, de către petiționar a fost ridicată o excepție de neconstituționalitate în fața instanței judecătorești, prin urmare instanța, în conformitate cu prevederile pct. 4 a Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova și anume: *Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:* (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Totodată, este de remarcat că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține faptul că, normele vizate, și anume art. 67 alin. (5) pct. 5) și alin. (6) pct. 3) CPP și a unor prevederi din CPP în vederea corespunderii cu art. art. 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția R. Moldova, constituie obiectul controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

Instanța de judecată atestă cu certitudine că, la moment nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate – art. 67 alin. (5) pct. 5) și

alin. (6) pct. 3) CPP și a unor prevederi din CPP în vederea corespunderii cu art. art. 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția R. Moldova.

La fel, instanța de judecată constată că, în conformitate cu pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016, sesizarea înaintată de către avocatul Gheorghe Malic întrunește condiția ca normele solicitate pot fi supuse controlului constituționalității, or, aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei penale.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (6) CPP- Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

În același sens, instanța reține că, în conformitate cu pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016 - în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

Potrivit pct. 84 al Hotărârii sus menționate - În cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03) fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, **nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar** (*Coëme și alții v. Belgia*, nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și *Wynen v. Belgia*, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)”.

Curtea a reținut că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești. Având în vedere cele menționate, **orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.**

Urmare a celor indicate, instanța găsește necesar de a admite ca fiind întemeiată sesizarea avocatului Gheorghe Malic prin care a invocat excepția de neconstituționalitate a art. 67 alin. (5) pct. 5) și alin. (6) pct. 3) CPP și a unor prevederi din CPP în vederea corespunderii cu art. art. 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția R. Moldova, în temeiul art.114, 115 alin. (4), 124 alin. (1), 125 alin. (5) din Constituția R. Moldova.

Prin prisma celor enunțate, instanța de judecată consideră necesar de a suspenda examinarea plângerii avocatului Gheorghe Malic prin care solicită anularea ordonanței

procurorului PCCOCS, Lilian Bacalîm, din 24.10.2018, înaintată în baza art. 313 Cod procedură penală.

În temeiul celor expuse și conform prevederilor art.7, 41, 313 Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția RM, Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova instanța de judecată, -

DISPUNE :

Se admite sesizarea avocatului Gheorghe Malic prin care a invocată excepția de neconstituționalitate a art. 67 alin. (5) pct. 5) și alin. (6) pct. 3) CPP și a unor prevederi din CPP în vederea corespunderii cu art. art. 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția R. Moldova.

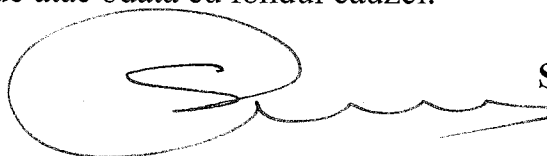
Se ridică excepția de neconstituționalitate, înaintată de avocatul Gheorghe Malic, pentru controlul constituționalității prevederilor art. 67 alin. (5) pct. 5) și alin. (6) pct. 3) CPP și unor prevederi din CPP în vederea corespunderii cu art. art. 4, 23, 26, 43, 46, 53 și 54 din Constituția R. Moldova

Se suspenda examinarea plângerii avocatului Gheorghe Malic prin care solicită anularea ordonanței procurorului PCCOCS, Lilian Bacalîm din 24.10.2018, înaintată în baza art. 313 Cod procedură penală.

Se remite, conform competenței Curții Constituționale, sesizarea depusă de către avocatul Gheorghe Malic, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii avocatului Gheorghe Malic în temeiul art. 313 CPP, împotriva acțiunilor organului de urmărire penală.

Încheierea este cu drept de atac odată cu fondul cauzei.

Judecător

Sergiu Ciobanu